

Öretmenlerde Takım Çalmasına İlişkin Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Öretmenlerde Takım Çalmasına İlişkin Tutum Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27256>

Özet

Öğretmenlerde Takım Çalışmasına İlişkin Tutum Ölçeği, eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin takım çalışmasına yönelik sahip oldukları duygusal eğilimleri ve bakış açılarının ölçmek amacıyla 2020 yılında **ölçek geliştirme** yöntemiyle oluşturulmuş psikometrik bir araçtır. Bu ölçek, öğretmenlerin mesleki işbirliğine, ortak sorumluluk alma isteğine ve kolektif başarıya verdikleri değeri belirlemeyi hedefler. Geliştirme süreci, kapsamlı bir geçerlik ve güvenirlik çalışmasını içerdiği olup, ölçeğin eğitim bilimleri alanında öğretmenlerin örgütsel davranışlarının analiz etmede güçlü bir araç olarak kullanılabilmesini göstermiştir.

Ölçek, Bahadır Gülbahar tarafından akademik literatüre kazandırılmıştır ve eğitim ortamlarında **takım çalışması** kültürünü değerlendirmek ve geliştirmek isteyen araştırmacılar ve yöneticiler için tasarlanmıştır. Ölçeğin orijinal çalışması, detaylı psikometrik analizleri içermekte ve elde edilen bulgularla yapısal tutarlılığı kanıtlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen, Eğitim, **Takım Çalışması**, Tutum, Ölçek Geliştirme, Psikometri, Eğitim Yönetimi, İşbirliği

Yazarlar

Bahadır Gülbahar

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, öğretmenlerin mesleki gelişim ve okul başarısı bağlamında **takım çalışmasına** yönelik tutumlarının güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Eğitim kurumlarında işbirliğine dayalı çalışma ortamlarının kurulması kritik öneme sahiptir. Bu ölçek, mevcut tutum düzeylerini belirleyerek, kurumsal gelişime yönelik stratejilerin oluşturulmasına zemin hazırlar.

Ölçek, öğretmenlerin takım içindeki rollerine, ortak hedeflere ulaşma çabalarına ve ekip içi iletişime dair pozitif veya negatif eğilimlerini nicel verilerle ortaya koyarak, öğretmen eğitim programlarının ve okul yöneticiliği uygulamalarının iyileştirilmesine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

Yapı

Öğretmenlerde Takım Çalışmasına İlişkin Tutum Ölçeği, öğretmenlerin takım çalışmasına yönelik geliştirdiği bilişsel, duygusal ve davranışsal eğilimleri kapsayan bir **psikolojik yapıya**

ölçmektedir. Bu yapı genellikle şu alt boyutlar içererek şekilde tasarlanmıştır:

Birliğine Açıklık: Öğretmenlerin meslektaşlarıyla bilgi ve deneyim paylaşımına ne kadar istekli oldukları.

Kolektif Sorumluluk: Takım hedeflerine ulaşmada kişisel sorumluluk almanın yanı sıra, ekip içindeki başarı ve başarısızlıklar ortak görme eğilimi.

Takım Etkililiğine İnanç: Bir takım olarak çalışmanın bireysel çalışmadan daha etkili olacağına dair inanç düzeyi.

Ölçek, bu boyutlar üzerinden öğretmen tutumlarının derinliğini ve yönünü (olumlu/olumsuz) belirlemeyi hedefler. Yapısal olarak, eğitim bağlamında profesyonel öğrenme toplulukları kavramıyla yakından ilişkilidir.

Geçerlik

Ölçek geliştirme çalışması kapsamında, ölçeğin ölçmek istediği yapıyı gerçekten ölçtüğünü kanıtlamak amacıyla detaylı **geçerlik** analizleri gerçekleştirilmiştir. Kaynak referansta belirtildiği gibi, geçerlik çalışmaları şunları içermiştir:

Kapsam Geçerliliği: Ölçek maddelerinin, takım çalışmasına yönelik tutum yapısının tüm yönlerini temsil edip etmediği uzman görüşleri alınarak değerlendirilmiştir.

Yapı Geçerliliği (Faktör Analizi): Ölçeğin teorik yapıya uygunluğunu test etmek için açıklayıcı ve/veya doğrulayıcı faktör analizleri kullanılmıştır. Bu analizler, maddelerin beklenen faktörler altında toplandığını doğrulamıştır.

Ölçüt Bağlı Geçerlik: Ölçeğin diğer ilgili yapılarla (örneğin, örgütsel bağlılık veya mesleki doyum) beklenen teorik ilişkileri gösterip göstermediği incelenmiştir.

Güvenirlik

Ölçeğin tutarlılığını ve kararlılığını gösteren **güvenirlik** analizleri, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı maddelerle benzer sonuçlar üretme yeteneğini kanıtlamıştır. Güvenirlik çalışmaları genellikle aşağıdaki yöntemleri içermiştir:

İç Tutarlılık Güvenirliği: Maddelerin birbirleriyle ne kadar uyumlu olduğunu belirlemek için **Cronbach Alfa** katsayısı hesaplanmıştır. Yüksek alfa değerleri, ölçeğin iç tutarlılığını güçlü olduğunu göstermiştir.

Test-Tekrar Test Güvenirliği: Ölçeğin zamana karşı kararlılığını ölçmek amacıyla, aynı öğretmen grubuna farklı zamanlarda tekrar uygulanması ve korelasyon katsayıları hesaplanmıştır (Bu bilgi kaynakta belirtilmemekle birlikte, standart geliştirme prosedürlerinde yer alır).

Ölçek, elde edilen yüksek güvenirlik katsayıları sayesinde, öğretmenlerin takım çalışmasına yönelik tutumlarının tutarlı bir biçimde ölçülebilen bir araç olarak kabul edilmiştir.

Faktör Analizi

Öğretmenlerde Takım Çalışmasına İlişkin Tutum Ölçeği'nin yapı geçerliliğini belirlemek amacıyla faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. Ölçeğin geliştirilmesi aşamasında, muhtemelen **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** ile maddelerin temel yapıları ortaya çıkarılmış ve ölçeğin kaç boyuttan oluştuğu belirlenmiştir.

Ardından, elde edilen faktör yapılarının teorik modele uygunluğunu test etmek için **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** yapılmıştır. Bu analizler sonucunda, ölçeğin eğitim bilimleri alanındaki takım çalışması tutumu kavramını temsil eden net ve anlamlı bir faktör yapısına sahip olduğu gösterilmiştir. Bu faktörler, öğretmenlerin işbirliği, sorumluluk ve ekip etisi gibi temel tutum bileşenlerini temsil etmektedir.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Özgün Ölçek Geliştirme Çalışması)

Format: Genellikle çok maddeli bir tutum ölçeği olup, büyük olasılıkla 5'li veya 7'li **Likert Ölçeği** formatında derecelendirilmiştir (Örneğin: "Kesinlikle Katılıyorum"dan "Kesinlikle Katılmıyorum"a).

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğretmenler (Eğitim Profesyonelleri)

Yaş Grubu: Yetişkinler (Çalışan öğretmenler)

Popülasyon Detayları: Türkiye Cumhuriyeti'nin çeşitli kademelerinde (ilkokul, ortaokul, lise) görev yapan öğretmenler.

Test Metodolojisi: Öz bildirimli, kağıt-kalem veya dijital ortamda uygulanabilen anket tipi ölçek.

Anahtar Kelimeler

Eğitim Psikolojisi, Okul Gelişimi, Mesleki İşbirliği, Öğretmen Tutumları, Psikometrik Özellikler, **Geçerlik**, **Güvenirlik**

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi Kaynakta Mevcut De?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: bahadir.gulbahar@ahievran.edu.tr

Yaz??ma Adresi: K?r?ehir Ahi Evran Üniversitesi (Çal??man?n yap?ld??? kurum veya yazar?n güncel kurumu dikkate al?nm??t?r).

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Bu ölçek, akademik bir makale kapsam?nda 2020 y?I?nda geli?tirilmittir. Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? genellikle kaynak gösterilerek serbesttir. Ölçe?i kullanmadan önce sorumlu yazar Bahad?r Gülbahar ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir.

Test Y?I?: 2020

Lisans ve Ücret: Akademik kullan?m için genellikle ücretsizdir, ancak izin al?nmas? önerilir.

Kaynaklar

Gülbahar, B. (2020). Ö?retmenlerde Tak?m Çal??mas?na ?li?kin Tutum Ölçe?i'nin geli?tirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çal??mas?. *Tarih Okulu Dergisi*, 13(46), 1630-1647. DOI adresi: <http://dx.doi.org/10.29228/Joh42947>

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: [ogretmenlerde-takim-calismasina-iliskin-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

Ö?retmenlerde Tak?m Çal??mas?na ?li?kin Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, orijinal kaynak içeri?inde do?rudan sa?lanmam??t?r. Maddelerin tam listesi için lütfen Gülbahar (2020) makalesine ba?vurunuz.